

นวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยบูรณาการด้วยหลักสามัคคีธรรม เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล*

INNOVATIVE TOURISM PROMOTION THROUGH INTEGRATION BASED ON THE PRINCIPLE OF UNITY AND HARMONY TO DEVELOP TOURISM IN THE DIGITAL AGE

ปณณพงค์ วงศ์ณาศรี^{1*}, ปรรณพชัญ จิตรจันทน์¹, พระครูปิยะธรรมานุสาสน์ (บรรจง ปิยะธมโม)¹,
พระศุภชาติ สำลีวงศ์ (ธมมิสโร)², จิราภรณ์ ชูชำนาญ³

Punnapong Wongnasri^{1*}, Pannaphat Jitjumnon¹, PhraKhruphiyadhammanusat (Banjong Piyadhammo)¹,
PhraSupachat Samreewong (Dhammissaro)², Jiraphon Choochamnan³

¹คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

¹Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University, Sridharmasokaraja Campus, Nakhon Si Thammarat, Thailand

²คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

²Faculty of Religion and Philosophy, Mahamakut Buddhist University, Sridharmasokaraja Campus, Nakhon Si Thammarat, Thailand

³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

³Mahamakut Buddhist University, Sridharmasokaraja Campus, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: sodajedd@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบของนวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการบูรณาการด้วยหลักสามัคคีธรรม เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวในบริบทของสังคมยุคดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ได้ส่งผลให้รูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบันต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น การนำหลักสามัคคีธรรมซึ่งเป็นหลักธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เน้นความร่วมมือ ความปรองดอง และการทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมายเดียวกัน มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยว จึงเป็นแนวทางที่สามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการท่องเที่ยวของประเทศได้อย่างยั่งยืน จากการทบทวนเอกสาร พบว่าการบูรณาการด้วยหลักสามัคคีธรรมช่วยส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการทรัพยากรและการออกแบบบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชัน Amazing Thailand ระบบสารสนเทศการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเสมือนจริง สามารถช่วยเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและขยายโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวบนฐานของหลักสามัคคีธรรมยังช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอัตลักษณ์ท้องถิ่นควบคู่ไปกับการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทำให้การท่องเที่ยวไม่เพียงเป็นกิจกรรมเชิงพาณิชย์ แต่เป็นกระบวนการพัฒนาสังคมอย่างมีคุณภาพและสมดุล ดังนั้น การบูรณาการด้วยหลักสามัคคีธรรมเข้ากับนวัตกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้มีความยั่งยืน มั่นคง และสามารถแข่งขันได้ในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: นวัตกรรมการท่องเที่ยว, หลักสามัคคีธรรม, การท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abstract

This academic article aims to examine the concepts and models of tourism innovation through the integration of the principle of Samakkhī-dhamma (the Buddhist principle of unity and harmony) as a framework for developing tourism innovation in the context of the digital society. Rapid changes in information technology, communication systems, and tourist behavior have required contemporary tourism to continuously adapt to increasingly diverse and complex demands. Applying the principle of Samakkhī-dhamma, which emphasizes cooperation, harmony, and collective action toward shared goals, provides an effective approach for strengthening the sustainability of the national tourism system. A review of the literature revealed that integrating Samakkhī-dhamma promotes effective collaboration among the public sector, private enterprises, and local communities. This collaboration serves as a key mechanism for developing tourist destinations, managing resources, and designing services that respond to the needs of tourists in the digital era. The application of digital technologies—such as the Amazing Thailand application, tourism information systems, and virtual tourism—helps expand access to information, enhance tourist experiences, and create greater economic opportunities for local communities. Furthermore, tourism innovation developed on the foundation of Samakkhī-dhamma supports the conservation of natural resources, cultural heritage, and local identity alongside economic value creation. Tourism therefore becomes not merely a commercial activity but a process of balanced and high-quality social development. Consequently, integrating Samakkhī-dhamma with tourism innovation represents a strategic approach for driving Thailand's tourism industry toward sustainability, resilience, and competitiveness in the digital age.

Keywords: Tourism Innovation, The Principle of Unity, Tourism In The Digital Age, Sustainable Tourism

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน การท่องเที่ยวถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของหลายประเทศ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว แต่ยังเป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์ที่ใหม่และหลากหลายมากขึ้นผ่านการใช้งานแอปพลิเคชัน, การจองที่พักออนไลน์, การใช้ข้อมูลเสมือนจริง (VR) และการเชื่อมต่อการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารจัดการ การส่งเสริมการตลาด และประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ไม่เพียงแต่เพิ่มความสะดวกสบาย แต่ยังช่วยยกระดับการบริการและการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (UNWTO, 2020)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการบูรณาการหลักสามัคคีธรรม ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและครอบคลุม ทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันพัฒนาแนวทางที่ไม่เพียงตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุค

ดิจิทัล แต่ยังคงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น (Hwang, J. & Lee, C., 2019) การใช้หลักสามัคคีธรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่การพัฒนาเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกันระหว่างทุกฝ่าย การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมเข้ากับการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลเป็นแนวทางที่สามารถสร้างความสมดุลและยั่งยืนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสามัคคีธรรมที่หมายถึงการร่วมมือกันอย่างกลมเกลียวระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ทำให้สามารถพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์ทุกภาคส่วนได้ พร้อมทั้งสร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว การส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะนี้จึงไม่เพียงแต่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางการเงิน แต่ยังคำนึงถึงความยั่งยืนและการรักษาสมดุลทางสิ่งแวดล้อม

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในยุคดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการสร้างนวัตกรรมที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ซึ่งไม่เพียงแต่ต้องการการบริการที่สะดวกและรวดเร็ว แต่ยังคาดหวังประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเชื่อมโยงกับค่านิยมทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (UNWTO, 2021) ตัวอย่างเช่น การใช้เทคโนโลยีในการสร้างประสบการณ์เสมือนจริง (virtual tourism) หรือการใช้แอปพลิเคชันเพื่อเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับกิจกรรมในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ แต่ก็ยังคงต้องมีการพัฒนานวัตกรรมที่สามารถเชื่อมโยงและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในมิติที่หลากหลาย การสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจและมีความหมายมากขึ้น จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับความเข้าใจในวัฒนธรรมและค่านิยมของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงที่ยั่งยืนระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในยุคดิจิทัลไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน แต่ยังช่วยพัฒนาแนวคิดและนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ การสร้างความร่วมมือและการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญในการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เติบโตได้อย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล ด้วยการบูรณาการหลักสามัคคีธรรมและนวัตกรรมดิจิทัล การส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลจะไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจในระยะสั้น แต่ยังสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในระยะยาวได้ ทั้งนี้การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐและเอกชน พร้อมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมจะสามารถยกระดับการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมที่เติบโตได้อย่างยั่งยืนและมีคุณค่าต่อทุกภาคส่วน (Smith, A. & Thomas, R., 2022)

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในนวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

ด้วยหลักสามัคคีธรรมเป็นหลักการที่มุ่งเน้นการร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล การบูรณาการหลักการนี้ทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ในการพัฒนา ซึ่งสามารถปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคที่เทคโนโลยีก้าวหน้าและการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ภาครัฐมีบทบาทในการออกนโยบายและกฎระเบียบที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในทิศทางที่ยั่งยืน ในขณะที่ภาคเอกชนช่วยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและการส่งเสริมวัฒนธรรมในบริบทของการท่องเที่ยว (Hwang, J. & Lee, C., 2019)

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรม (Samakkhitham) ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยถือเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลและการเชื่อมโยงโลกาภิวัตน์กำลังมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการดำเนินงานในหลายอุตสาหกรรม

จากพระไตรปิฎกพระไตรปิฎกเล่มที่ 25 พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ 17 (ฉบับมหาจุฬาฯ) กล่าวว่า ภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อสงฆ์พร้อมเพรียงกัน ย่อมไม่มีความบาดหมางกัน ไม่มีการชมชุกกัน ไม่มีการด่าว่ากัน และไม่มีการขับไล่กัน ในเพราะความสามัคคีของสงฆ์นั้น คนทั้งหลายที่ยังไม่เลื่อมใส ก็เลื่อมใส ส่วนคนทั้งหลายที่เลื่อมใสแล้ว ก็เลื่อมใสยิ่ง ๆ ขึ้นไป” พระผู้มีพระภาคได้ตรัสเนื้อความดังกล่าวมานี้แล้ว ในพระสุตตรนั้น จึงตรัสคาถาประพันธ์ดังนี้ว่า ความสามัคคีแห่งสงฆ์ เป็นเหตุให้เกิดสุข และบุคคลผู้อนุเคราะห์สงฆ์ผู้สามัคคีกันแล้ว ผู้ยินดีในความสามัคคีกัน ตั้งอยู่ในธรรม ย่อมไม่พลาดจากธรรมอันเป็นแดนเกษมจากโยคะ ย่อมบันเทิงในสวรรค์ตลอดกับ เพราะสมานสงฆ์ให้สามัคคีกัน แม้เนื้อความนี้ พระผู้มีพระภาคก็ตรัสไว้แล้ว ข้าพเจ้าได้สดับมาอย่างนี้แล (พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ เอกกนิบาต ทุติยวรรค ปุฏฺฐจิติตตสูตร)

ดังนั้นหลักสามัคคีธรรมจึงเป็นธรรมที่เหมาะสมแก่การนำมาบูรณาการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนและไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ, 2563)

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน หลักสามัคคีธรรมเน้นการสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ภาครัฐมีบทบาทในการออกแบนโยบายและกฎระเบียบที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในทิศทางที่ยั่งยืน ภาคเอกชนช่วยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและการส่งเสริมวัฒนธรรมในบริบทของการท่องเที่ยว

แนวคิดและรูปแบบของนวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการบูรณาการหลักสามัคคีธรรม

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในภาคการท่องเที่ยวของไทยได้ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลายระดับ ภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ในประเทศไทย การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมถูกนำมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลายระดับ โดยภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น โครงการ "Thailand 4.0" ซึ่งมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ไม่เพียงแต่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ยังรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว โดยการใช้แอปพลิเคชันและแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ช่วยให้การเดินทางสะดวกขึ้น และชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระยะยาว (ธนวัฒน์ ตาลทอง, 2563) การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ได้ดังนี้

การท่องเที่ยวเพื่อสันติภาพ

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ประเทศไทยได้เปิดตัวโครงการ "การท่องเที่ยวเพื่อสันติภาพ" ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีสถานที่สำคัญทางศาสนาหลายแห่งในกรุงเทพฯ ที่เป็นสัญลักษณ์ของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การท่องเที่ยวเพื่อสันติภาพจึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศและวัฒนธรรม

ต่าง ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนและการเรียนรู้ร่วมกัน (Travel Impact Newswire (รายงานเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2568) ในหัวข้อ "Thai spiritual leaders unite to advance 'Peace Tourism' Soft Power agenda")

ความหมายของการท่องเที่ยวเพื่อสันติภาพ

นิยามเชิงวิชาการ: การเดินทางที่มีแรงจูงใจเฉพาะเจาะจงเพื่อการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง การป้องกันสงคราม และการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสันติภาพ (Antoniou, 2021) บทบาททางสังคม: องค์การสหประชาชาติ (UN) เคยกล่าวไว้ว่า "การท่องเที่ยวคือหนังสือเดินทางสู่สันติภาพ" (Tourism is a Passport to Peace) เนื่องจากช่วยคลายกำแพงทางวัฒนธรรมและสร้างความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ระหว่างผู้มาเยือนและเจ้าบ้าน

รูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อสันติภาพ

การท่องเที่ยวลักษณะนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามวัตถุประสงค์: การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และรำลึก: เช่น การเยี่ยมชมค่ายกักกันเอาชวิทซ์ (Auschwitz), อนุสรณ์สถานสันติภาพฮิโรชิมา หรือกำแพงเบอร์ลิน เพื่อเรียนรู้จากบทเรียนความผิดพลาดในอดีตและเน้นย้ำถึงความสำคัญของสันติภาพ

การทูตภาคประชาชน (Citizen Diplomacy): การที่นักท่องเที่ยวทำหน้าที่เป็น "ทูต" ในการสร้างมิตรภาพ และทำลายภาพจำที่ผิด ๆ (Stereotypes) ระหว่างประเทศที่เคยมีความขัดแย้งกัน

การท่องเที่ยวเชิงพุทธหรือจิตวิญญาณ: การเดินทางเพื่อฝึกฝนความสงบภายในใจ ซึ่งเชื่อว่าเป็นรากฐานของสันติภาพภายนอก เช่น กิจกรรม "Walk for Peace" หรือการเดินทางธุดงค์เพื่อสันติภาพในสหรัฐอเมริกาและพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก

ประโยชน์และผลกระทบ ด้านเศรษฐกิจ: สันติภาพเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้การท่องเที่ยวเติบโตในขณะเดียวกัน การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนช่วยลดความยากจน ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของความขัดแย้ง ด้านความเข้าใจ: ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (Cultural Exchange) ทำให้ผู้คนยอมรับความแตกต่างหลากหลาย (Tolerance) ได้มากขึ้น

ด้านนโยบาย: รัฐบาลหลายประเทศใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือลดความตึงเครียดทางการเมืองและฟื้นฟูภาพลักษณ์ประเทศหลังสงคราม เช่น กรณีของประเทศรวันดาที่ใช้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศช่วยเยียวยาบาดแผลในใจคนในชาติ ในงานวิจัย The Role of Tourism in Post-Conflict Peacebuilding)

การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใช้หลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria หรือ GSTC) เป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษและพื้นที่เตรียมการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมยังเห็นได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการสนับสนุนกิจกรรมและเทศกาลที่สะท้อนถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศไทย การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลายและสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวมองหาประสบการณ์ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ธุรกิจท่องเที่ยวจึงต้องปรับตัวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสวัฒนธรรมชนบทและวิถีชีวิตของชุมชน อย่างไรก็ตาม การดึงดูดการลงทุนจากภายนอกอาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของชุมชน หากขาดการวางแผนและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ

การนำทฤษฎีปัญหาและวัฒนธรรมของชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถสร้างกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ เช่น การสอนทอผ้าพื้นบ้าน การแสดงลำพวน และการมีส่วนร่วมในประเพณีกำฟ้า การสร้างกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบบูรณาการที่มีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความยั่งยืนของวัฒนธรรมและเศรษฐกิจท้องถิ่น

การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

ความสำเร็จในการบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในภาคการท่องเที่ยวของไทยขึ้นอยู่กับความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาโครงการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐาน โดยการรวมทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของทั้งสองภาคส่วนเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน เช่น รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนมีหลายประเภท เช่น ห้างหุ้นส่วนภาครัฐและเอกชน (PPP) ภาครัฐและเอกชนร่วมลงทุนและบริหารจัดการโครงการร่วมกัน การจ้างบุคคลภายนอก (Outsourcing) ภาครัฐมอบหมายการดำเนินงานบางส่วนให้กับเอกชน กิจการร่วมค้า (Joint Ventures) ภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดตั้งบริษัทใหม่เพื่อดำเนินโครงการ ข้อตกลงสัมปทาน (Concession Agreements) ภาครัฐให้สิทธิ์เอกชนในการดำเนินงานและเก็บรายได้จากโครงการ พันธมิตรเชิงกลยุทธ์ (Strategic Alliances) ภาครัฐและเอกชนร่วมมือในด้านต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ข้อตกลงระดับการให้บริการ (Service Level Agreements - SLAs) ข้อตกลงที่กำหนดมาตรฐานการให้บริการระหว่างภาครัฐและเอกชน การกำกับดูแลร่วมและการกำกับดูแลตนเอง (Co-regulation and Self-regulation) ภาครัฐและเอกชนร่วมกันกำหนดและปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงาน การเลือกใช้รูปแบบความร่วมมือที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ วัตถุประสงค์ และทรัพยากรที่มีอยู่ของทั้งสองภาคส่วน

กรอบในการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวในบริบทของสังคมยุคดิจิทัล

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแอปพลิเคชัน "Amazing Thailand" ที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและโปรโมชั่นต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีการท่องเที่ยวเสมือนจริง (Virtual Tourism) ยังเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการบูรณาการที่ช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบที่ยั่งยืนและครอบคลุม โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ทำให้การท่องเที่ยวต้องปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวออนไลน์ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564)

การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านหลักสามัคคีธรรม

การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยต้องคำนึงถึงการพัฒนายั่งยืน โดยไม่เพียงแต่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ต้องคำนึงถึงการรักษาความเป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาครัฐได้มีการส่งเสริมโครงการ "ท่องเที่ยววิถีไทย" ซึ่งสนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างมีความรับผิดชอบ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมจึงช่วยให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพและทำให้การท่องเที่ยวในประเทศไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืนและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

หลักการสามัคคีธรรมในภาคการท่องเที่ยว

หลักสามัคคีธรรมเน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในกระบวนการพัฒนานวัตกรรมทางการท่องเที่ยว หลักการนี้จะช่วยให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันในรูปแบบที่สามารถ

สร้างประโยชน์ร่วมกันได้ในระยะยาว ภาครัฐมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสามารถจัดการกับผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ในขณะเดียวกัน ชุมชนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้นักท่องเที่ยว (UNWTO, 2021)

หลักสามัคคีธรรมในภาคการท่องเที่ยวในประเทศไทยเน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชนและชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การนำหลัก "สามัคคีธรรม" มาใช้ในการท่องเที่ยว มักปรากฏชัดเจนในรูปแบบ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของชาวบ้านเพื่อจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น โดยไม่ได้มุ่งเน้นเพียงกำไร แต่เน้นการอยู่รอดร่วมกันและการอนุรักษ์วัฒนธรรมเช่นชุมชน ดังต่อไปนี้

1. ชุมชนบ้านน้ำเขียว จ.ตราด ชุมชนนี้เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดของสามัคคีธรรมในด้าน “พหุวัฒนธรรม” การรวมพลัง เป็นชุมชน 2 ศาสนา (พุทธ-อิสลาม) และ 3 วัฒนธรรม (ไทย-จีน-มุสลิม) ที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติ การจัดการ ชาวบ้านร่วมกันจัดโปรแกรมท่องเที่ยวที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของทุกกลุ่ม เช่น การทำข้าวเหนียวมูน การทำข้าวเหนียวเปียก และการล่องเรือชมป่าชายเลน ผลลัพธ์ ความขัดแย้งเป็นศูนย์ ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์จากนักท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียม

2. ชุมชนบ้านนาต้นจั่น จ.สุโขทัย โดดเด่นในเรื่อง “การเกื้อกูลและแบ่งปัน” การรวมพลัง เดิมเป็นหมู่บ้านเกษตรกรรมธรรมดา แต่ร่วมใจกันผลักดันเรื่องโฮมสเตย์และผ้าหมักโคลนจนมีชื่อเสียงระดับโลก การจัดการ มีระบบคิวโฮมสเตย์ที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกบ้านมีรายได้ ไม่มีการแย่งแซงกัน และมีการตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนจากรายได้ท่องเที่ยว ผลลัพธ์ ชุมชนเข้มแข็ง คนรุ่นใหม่กลับมาทำงานที่บ้านเกิด ลดปัญหาแรงงานย้ายถิ่น

3. ชุมชนลีเล็ด จ.สุราษฎร์ธานี เน้นสามัคคีธรรมด้าน “การอนุรักษ์ทรัพยากร” การรวมพลัง ชาวบ้านร่วมกันฟื้นฟูป่าชายเลนจากเดิมที่เคยเสื่อมโทรม เพื่อสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการ มีข้อตกลงร่วมกันในการรักษาความสะอาดและการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้กระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมและสิ่งแวดล้อม ผลลัพธ์ ได้รับรางวัลการันตีด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และกลายเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่สร้างรายได้ให้คนในพื้นที่ (ทำเนียบรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (ปี 2560 - ปัจจุบัน) สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน)

ประโยชน์ของการบูรณาการหลักสามัคคีธรรม

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในภาคการท่องเที่ยวช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพิ่มรายได้ และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างภาครัฐ เอกชนและชุมชน

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรม (Samakkhitham) (พระเดชราช จารุธมโม พรหมเอียด และคณะ, 2567) ซึ่งเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นมีประโยชน์หลายประการในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. การพัฒนาที่ยั่งยืน การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมช่วยสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. การเสริมสร้างความร่วมมือ การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ

3. การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมช่วยให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความยั่งยืนให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4. การพัฒนานวัตกรรม การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมช่วยส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

5. การเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศและวัฒนธรรมต่าง ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนและการเรียนรู้ร่วมกัน

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการส่งเสริมการบูรณาการหลักสามัคคีธรรม

การส่งเสริมการบูรณาการหลักสามัคคีธรรมควรเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในภาคการท่องเที่ยวเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล แนวทางการส่งเสริมการบูรณาการหลักสามัคคีธรรม ได้แก่

การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (สุภัฏวิทย์ ธารชัย, 2560) ภาครัฐควรออกแบบนโยบายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในขณะที่ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnership: PPP) เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาโครงการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐาน โดยการรวมทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของทั้งสองภาคส่วนเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ดังนี้

1. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมยังเห็นได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลายและสร้างสรรค์

2. การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใช้หลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria หรือ GSTC) เป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษและพื้นที่เตรียมการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษ

3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแอปพลิเคชัน "Amazing Thailand" ที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและโปรโมชั่นต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น

4. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสันติภาพ "การท่องเที่ยวเพื่อสันติภาพ" ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีสถานที่สำคัญทางศาสนาหลายแห่งในกรุงเทพฯ ที่เป็นสัญลักษณ์ของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในแนวทางเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล

การบูรณาการสามัคคีธรรมกับนวัตกรรมทางดิจิทัล

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในนวัตกรรมดิจิทัลช่วยให้การพัฒนาเทคโนโลยีสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การใช้แอปพลิเคชันการจองที่พักหรือการท่องเที่ยวที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกและวางแผนการเดินทางได้ง่ายขึ้น หรือการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ในการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ซึ่งช่วยในการนำเสนอบริการและผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความ ต้องการของนักท่องเที่ยว (Smith, A. & Thomas, R., 2022) การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality) หรือ การท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยีช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ที่ไม่จำเป็นต้องมีการเดินทางจริง จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้คนที่ไม่สามารถเดินทางได้สัมผัสประสบการณ์ท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ

นอกจากนี้ การบูรณาการสามัคคีธรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังช่วยให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ท่องเที่ยวมีความหลากหลายและยั่งยืน เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สามารถสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโต ทางเศรษฐกิจและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (Hwang, J. & Lee, C., 2019) ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ ชุมชนในการพัฒนานโยบายท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นสามารถเป็นเครื่องมือในการสร้าง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพ

ในยุคดิจิทัล หลักสามัคคีธรรมซึ่งเน้นการร่วมมือและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม สามารถถูก บูรณาการเข้ากับนวัตกรรมทางดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน การผสานแนวคิด สามัคคีธรรมกับเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร รัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและสร้างโอกาสใหม่ ๆ ในสังคม

1. สามัคคีธรรมกับเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) และการบริหารจัดการข้อมูลเทคโนโลยีบล็อกเชน สามารถเสริมสร้างความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ โดยการใช้สมุดบัญชี ดิจิทัลที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ (Tapscott, D. & Tapscott, A., 2016) ตัวอย่างเช่น ในอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว บล็อกเชนสามารถใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลการจองโรงแรม เที่ยวบิน และการชำระเงินแบบไร้คน กลาง ซึ่งช่วยลดต้นทุนและเพิ่มความโปร่งใส

2. สามัคคีธรรมกับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และการสื่อสารทางสังคม AI มีบทบาท สำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือทางสังคม เช่น การใช้แชทบอทเพื่อให้บริการข้อมูลสาธารณะ หรือการใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลจากโซเชียลมีเดียเพื่อตรวจสอบความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน (Russell, S. & Norvig, P., 2020) เช่น การใช้ AI ในระบบบริการสาธารณะ เช่น ระบบสายด่วนอัจฉริยะของหน่วยงานรัฐบาลที่ สามารถให้คำแนะนำด้านสุขภาพหรือการท่องเที่ยว

3. สามัคคีธรรมกับอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) และเมืองอัจฉริยะ การบูรณาการ IoT กับแนวคิด สามัคคีธรรมสามารถช่วยให้เมืองอัจฉริยะมีระบบบริหารจัดการที่ดีขึ้น เช่น ระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงกัน เพื่อลดปัญหาจราจร การใช้เซ็นเซอร์ตรวจวัดคุณภาพอากาศ และการพัฒนาระบบพลังงานอัจฉริยะเพื่อการ ประหยัดพลังงาน (Gubbi, J. et al., 2013)

4. สามัคคีธรรมกับเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) และแพลตฟอร์มดิจิทัล แพลตฟอร์มดิจิทัลเช่น Airbnb และ Uber ใช้แนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปันในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนสามารถ แบ่งปันทรัพยากร เช่น ที่พักและพาหนะ ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน (Botsman, R. & Rogers, R., 2010)

5. สามัคคีธรรมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) และการศึกษาออนไลน์ VR และเทคโนโลยีเสริมจริง (AR) ถูกนำมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบรวมกลุ่มและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น ห้องเรียนเสมือนจริงที่ช่วยให้นักเรียนและครูสามารถทำงานร่วมกันได้แม้อยู่ห่างไกล (Bailenson, J., 2018)

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สะดวกสบายและมีคุณค่า ตัวอย่างเช่น แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถจองตั๋วเครื่องบินและที่พักได้ง่ายดาย หรือแพลตฟอร์มที่ช่วยเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับกิจกรรมที่น่าสนใจในท้องถิ่น การใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ยังช่วยให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและเสนอสินค้าหรือบริการที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคได้ (Smith, A. & Thomas, R., 2022)

นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality) และการท่องเที่ยวทางไกล (Remote Tourism) ยังเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่สามารถเดินทางได้สามารถสัมผัสประสบการณ์ท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ การท่องเที่ยวเสมือนจริงไม่เพียงแต่ลดอุปสรรคทางกายภาพในการเดินทาง แต่ยังช่วยให้สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการจำกัดเข้าถึงสามารถนำเสนอให้กับผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือไม่สามารถเดินทางได้ การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเช่นนี้จึงไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพในการบริการเท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน โดยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการนักท่องเที่ยว พัฒนาประสบการณ์การเดินทาง และส่งเสริมความยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เทคโนโลยีที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่

1. แพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันการท่องเที่ยว การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ท่องเที่ยว แอปพลิเคชันบนมือถือและระบบการจองออนไลน์ ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหารและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (Buhalis, D. & Law, R., 2008) เช่น แอปพลิเคชัน "Amazing Thailand" ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลและวางแผนการเดินทางได้ง่ายขึ้น (Tourism Authority of Thailand, 2021)
2. ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และแชทบอท ปัญญาประดิษฐ์และระบบแชทบอทถูกนำมาใช้เพื่อให้บริการข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวแบบเรียลไทม์ เช่น ระบบแชทบอทในเว็บไซต์ของสายการบินและโรงแรมที่ช่วยตอบคำถามเกี่ยวกับการจองที่พักและเที่ยวบิน (Ivanov, S. & Webster, C., 2019)
3. เทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) และเสริมจริง (AR) เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality: VR) และเทคโนโลยีเสริมจริง (Augmented Reality: AR) ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถสัมผัสประสบการณ์การท่องเที่ยวเสมือนจริงก่อนเดินทางจริง เช่น การท่องเที่ยวเสมือนจริงไปยังสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Guttentag, D. A., 2010)
4. การใช้บิ๊กดาต้า (Big Data) และการวิเคราะห์ข้อมูล บิ๊กดาต้าถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดและสร้างประสบการณ์ที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น การใช้ข้อมูลจากโซเชียลมีเดียเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและความนิยมของสถานที่ท่องเที่ยว (Xiang, Z. et al., 2015)
5. การใช้บล็อกเชน (Blockchain) ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เทคโนโลยีบล็อกเชนถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและความโปร่งใสในธุรกรรมออนไลน์ เช่น ระบบการจองเที่ยวบินและที่พักผ่านสกุลเงินดิจิทัลและการใช้สัญญาอัจฉริยะ (Smart Contracts) เพื่อลดต้นทุนและความซับซ้อนในกระบวนการธุรกรรม (Onder, I. & Treiblmaier, H., 2018)

สรุป

หลักสามัคคีธรรมเป็นแนวทางที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในยุคดิจิทัล การบูรณาการหลักการนี้ช่วยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป การบูรณาการหลัก

สามัคคีธรรมในการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยต้องคำนึงถึงการพัฒนายั่งยืน โดยไม่เพียงแต่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ต้องคำนึงถึงการรักษาความเป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาครัฐได้มีการส่งเสริมโครงการ "ท่องเที่ยววิถีไทย" ซึ่งสนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างมีความรับผิดชอบต่อประเทศไทยได้นำหลักสามัคคีธรรมมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลายระดับ ภาครัฐได้กำหนดนโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภาคเอกชนได้พัฒนาเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นได้ร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมยังเห็นได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น การสนับสนุนกิจกรรมและเทศกาลที่สะท้อนถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว องค์ความรู้ที่ได้รับเชิงวิชาการ คือ ได้ตัวแบบการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการแบบดิจิทัลแบบหลักสามัคคีธรรม โดยได้ค้นพบโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวที่ไม่ได้พึ่งพาเพียงแค่แอปพลิเคชันหรือ AI แต่ใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมประสาน Platform ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลัก "สามัคคีธรรม" (การร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมรับผิดชอบ) ประโยชน์เชิงนโยบาย ภาครัฐควรสนับสนุนการสร้างแพลตฟอร์มกลาง เช่น App ท่องเที่ยวชุมชน ที่ออกแบบมาเพื่อรองรับการทำงานร่วมกันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยนำหลักสามัคคีธรรมมาใช้ในการกำหนดกติกาการใช้งาน เพื่อป้องกันการผูกขาดข้อมูล นโยบายส่งเสริม "Smart Community" แทน "Smart City" มุ่งเน้นการให้งบประมาณสนับสนุนนวัตกรรมที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการรายย่อยในท้องถิ่น มากกว่าการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เพียงอย่างเดียวแนวทางการวิจัยต่อยอด ทดลองนำโมเดลการท่องเที่ยวที่บูรณาการหลักสามัคคีธรรมไปปรับใช้ในพื้นที่ที่มีบริบทต่างกัน เช่น พื้นที่เมืองกับพื้นที่ห่างไกล เพื่อดูความแตกต่างของผลลัพธ์

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). โครงการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- _____. (2564). การท่องเที่ยวเสมือนจริง (Virtual Tourism) ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ธนวัฒน์ ตาลทอง. (2563). การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านการบูรณาการภาครัฐและเอกชน. วารสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 14(2), 35-52.
- พระเดชราช จารุธมโม พรหมเอียด และคณะ. (2567). การบูรณาการหลักเบญจศีลและเบญจธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันของเยาวชนในยุคโลกาภิวัตน์. วารสารมณีเชษฐาราม, 7(3), 45-62.
- สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ. (2563). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ.
- สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). Amazing Thailand App: การเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในไทย. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สุภัฐวิทย์ ธารชัย. (2560). การบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาชุมชน. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 4(2), 112-128.
- Bailenson, J. (2018). Experience on demand: What virtual reality is, how it works, and what it can do. New York: W. W. Norton & Company.

- Botsman, R. & Rogers, R. (2010). *What's mine is yours: The rise of collaborative consumption*. New York: Harper Business.
- Buhalis, D. & Law, R. (2008). Progress in information technology and tourism management: 20 years on and 10 years after the Internet-The state of eTourism research. *Tourism Management*, 29(4), 609-623.
- Gubbi, J. et al. (2013). Internet of Things (IoT): A vision, architectural elements, and future directions. *Future Generation Computer Systems*, 29(7), 1645-1660.
- Guttentag, D. A. (2010). Virtual reality: Applications and implications for tourism. *Tourism Management*, 31(5), 637-651.
- Hwang, J. & Lee, C. (2019). The role of cooperation in the sustainable development of tourism. *Tourism Management Perspectives*, 31(1), 1-10.
- Ivanov, S. & Webster, C. (2019). *Robots, artificial intelligence, and service automation in travel, tourism, and hospitality*. Bingley: Emerald Publishing Limited.
- Onder, I. & Treiblmaier, H. (2018). Blockchain and tourism: Three research propositions. *Annals of Tourism Research*, 72, 180-182. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2018.03.005>.
- Russell, S. & Norvig, P. (2020). *Artificial intelligence: A modern approach*. (4th ed.). London: Pearson.
- Smith, A. & Thomas, R. (2022). Digital innovation and sustainability in tourism development. *Journal of Tourism Studies*, 18(2), 45-62.
- Tapscott, D. & Tapscott, A. (2016). *Blockchain revolution: How the technology behind bitcoin is changing money, business, and the world*. New York: Penguin.
- Tourism Authority of Thailand. (2021). *Amazing Thailand mobile application*. Retrieved January 15, 2026, from <https://www.tourismthailand.org>
- UNWTO. (2020). *Tourism and the digital transformation: Opportunities for the future*. Madrid: World Tourism Organization.
- _____. (2021). *Tourism for sustainable development*. Madrid: World Tourism Organization.
- Xiang, Z. et al. (2015). Information technology and consumer behavior in travel and tourism: Insights from travel planning using the Internet. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 22, 244-249. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2014.08.005>.